CARLOS FUENTES

AURA

TÜRKÇESİ
MÜNTEKİM ÖKMEN

Carlos Fuentes
AURA

Carlos Fuentes, 1928'de Mexico Kenti'nde doğdu. 1950'lerin başlarında Komünist Parti'ye girdi: 1962'de görüş ayrılığı yüzünden partiden ayrılmakla birlikte Marksizmi savunmayı sürdürdü. Meksika hükümetinin 1968 Olimpiyat Oyunları sırasında öğrenci gösterilerini şiddetle bastırmasını protesto ettiği için ülke dışına sürüldü. 1954'te yayımlanan ilk öykü kitabı *Maskeli Günler*'i, 1958'de ilk romanı *Havanın Temiz Olduğu Yer* izledi. 1962'de yayımlanan *Aura* adlı uzun öyküsünün ardından, aynı yıl çıkan *Artemio Cruz'un Ölümü* adlı romanı Fuentes'i uluslararası üne kavuşturdu. Fuentes, *Deri Değiştirmek, Terra Nostra, Körlerin Şarkısı, Yanık Sular, Cam Sınır, Koca Gringo, Sefer, Kendim ve Ötekiler, Diana, Inez'in Sezgisi, Laura Diaz'lı Yıllar* gibi romanları, öykü ve deneme kitaplarıyla günümüzün en saygın yazarları arasında. 1978'de Mario Vargas Llosa ve Gabriel García Marquez'den sonra Venezuela'nın ünlü Romulo Gallegos Ödülü'ne değer görülen üçüncü yazar oldu. 1984'te Meksika'nın en önemli edebiyat ödülü kabul edilen Ulusal Edebiyat Ödülü'nü ve 1988'de İspanyolca yazan yazarlara verilen en saygın ödül niteliği taşıyan Cervantes Ödülü'nü aldı.

Müntekim Ökmen, 1915 yılında doğdu. Darüşşafaka Lisesi'nde öğrenim gördü. Marksist dünya görüşünü benimsedi. Türkiye Komünist Partisi ve Türkiye Sosyalist Emekçi Köylü Partisi saflarında yer aldı, yöneticilik yaptı. Uzun yıllar boyu sürdürdüğü çevirmenlik uğraşında pek çok önemli yapıtı dilimize kazandırdı. Antikçağ tarihçisi Herodotos'un ülkemizde *Herodot Tarihi* adıyla yayımlanan ünlü yapıtı ve René Descartes'ın *Aklın Yönetimi İçin Kurallar*ı adlı kitabının yanı sıra, Marguerite Yourcenar'ın *Zenon* ve *Bahçe* adlı kitaplarını, Carlos Fuentes'in *Körlerin Şarkısı* adlı öykü kitabını, Robert Sabatier'nin *Yaban Fındıkları*'nı, Alain Spiraux'nun *Hitler, Annem Seni Çağırıyor*'unu Türkçeye çevirdi. Ökmen, 2003 yılında İstanbul'da öldü.

CANCEP 8

Dizi Editörü: Celâl Üster
Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Dizgi: Gülay Yıldız
Düzelti: Fulya Tükel
Montaj: Mine Sarıkaya
Kapak Uygulama: Serap Bertay

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı ve Cilt: Şefik Matbaası

Birinci Basım: 2005 Mart

ISBN 975-07-0491-6

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89
Fax: (0-212) 252 72 33
http://www.canyayinlari.com
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Carlos Fuentes
AURA

Türkçesi
MÜNTEKİM ÖKMEN

CAN YAYINLARI

ÖNSÖZ

İşsiz ve entelektüel genç bir adam, Felipe Montero, sonunda kendine bir iş bulur. Yaşlı bir dul, artık hayatta olmayan asker kocasının güncesine çekidüzen verecek, metinleri yayına hazır duruma getirecek birini aramaktadır. İşi kabul edip kadının malikânesine yerleşen Felipe Montero, çok geçmeden dulun bakıcısı Aura'yla karşılaşır ve genç kızla Felipe arasında karşı konulmaz, tutkulu bir ilişki oluşur. Felipe, günce üzerinde çalışırken, evin içinde gizemli birtakım olaylar meydana gelmeye başlar. Kimi sesler duyar, kimi hayaller görür ve yaşlı dulla Aura arasında güçlü bir bağ olduğu sanısına kapılır. Aura, aslında dul kadının Felipe'yi baştan çıkarmak için yarattığı bir imge midir? Böylece, artık yaşamayan kocası, genç adamın bedeninde hayata geri mi dönecektir?

Birçok edebiyat eleştirmeni, Meksikalı yazar Carlos Fuentes'in başyapıtının, 1962'de yayımladığı *Artemio Cruz'un Ölümü* adlı romanı olduğu konusunda birleşir. Ama aynı yıl yayımlanan *Aura* adlı uzun öykü de, Fuentes'in yazar-

lık yaşamının doruklarından birini oluşturur. Fuentes'i 'Meksika'nın Balzac'ı' diye tanımlayanlar da olmuştur, ama o bir yandan da James Joyce, Virginia Woolf, Marcel Proust gibi Avrupa'nın büyük modernistlerinin mirasçısıdır. *Artemio Cruz'un Ölümü*, bilinç akışı tekniğinin kullanıldığı ilk Latin Amerika romanlarından biridir. Ne ki, Fuentes, Avrupa modernizminden benimsediği anlatım tekniğini Meksika tarihi ve kimliğine uygular ve uyarlar. Meksika, her zaman, onun büyük konusudur. Evet, Fuentes'in nerdeyse tüm anlatılarını bir 'Meksika portresi' olarak okumak mümkündür, ama gene de ilk ağızda tümüyle yerel görünen bu portre giderek kendi kimliğini arayan bir dünya portresine dönüşür.

En başta konusunu özetlemeye çalıştığım *Aura* adlı novella da, Fuentes'in 1960'lı yıllarının tipik yapıtlarından biri sayılmalıdır. Gerçeklikle düşlemi ustalıkla sarmalayan en güzel anlatılardan biridir *Aura*. Birbirine sarılan gövdeler bile düşlemle gerçeklik arasında gidip gelir.

Bana sorarsanız, Fuentes'in anlatılarını en iyi kavrayan, 20. yüzyılın en derin düşünürlerinden Meksikalı ozan Octavio Paz'dır. Paz'ın aşağıdaki sözleri, *Aura*'yı anlatır sanki:

"Fuentes'in dünyasında gövdenin temel bir işlevi vardır. [...] Cinsel duygu ve onun azgın

yoldaşı imgelem en başta gelir. Fuentes için kadın ve erkek yalnızca isteğin iki basit izdüşümünü değildir; suç ortağı ve düşmandırlar.

"Hayalet, gövdeden daha az gerçek değildir; hayalet canlanır, ona dokunuruz, o da bize dokunur – bizi yırtar. Gövde gerçektir ve bize verdiği açınlama, hayvansal ya da tanrısal, insanlık dışıdır; bizi bizden koparır, bir başka, daha dolu bir hayatın ya da ölümün kucağına atar.

"Gövdeler, duyarlı hiyerogliflerdir. Her gövde bir erotik eğretilemedir ve tüm eğretilemelerin anlamı hep aynıdır: Ölüm. Fuentes, aşk için ölüme bakar..."

Celâl Üster

Manolo ve Tere Barbachano'ya

I

Duyuruyu okuyorsun; böyle bir iş önerisiyle her zaman karşılaşılmaz. Bir daha, bir daha okuyorsun. Başka kimselere değil, yalnızca senin için yazılmış sanki. Dalgınlıkla puronun külü çay fincanına düşüyor; ucuz ve pasaklı bir kahvede oturmuş çay içiyordun. Bir daha oku hele: Genç bir tarihçi aranıyor, dürüst, düzenli... Konuşulan Fransızcayı kusursuz bilen. Bir süre sekreterlik yapabilecek. Genç olacak, Fransızcayı bilecek, bir süre Fransa'da yaşamış olursa daha iyi. Ayda üç bin peso, yeme içme onlardan; rahat bir de oda, güneş gören, çalışmaya elverişli. Altında bir kendi adın eksik. Sanki göze çarpar kara harflerle Felipe Montero'yu arıyoruz demeleri eksik. Felipe Montero, Sorbonne'un eski burslu öğrencisi, kafasına ipe sapa gelmez bir sürü şey doldurulmuş, sararmış belgeleri didiklemeye alışmış tarihçi, ayda dokuz yüz pesoya talim eden yardımcı öğretmen. Ama bu duyuruda gerçekten böyle yazıyorsa insa-

nın içine kurt düşebilir, birisi şaka etmiş olmasın sakın. Adres: Donceles Sokağı, 815. Kendin gideceksin, telefon yok.

Masaya hesabı ve bahşişi bırakıp kalktın, çantanı kaptın. Bir başkası, senin gibi, seninle aynı durumda bir başka genç tarihçi bu duyuruyu çoktan okumuş, senden önce davranıp işi kapıvermiştir belki, öyle sanıyorsun. Köşe başına doğru yürürken bu düşünceyi kafandan atmaya çalışıyorsun. Otobüs beklerken bir sigara yakıyorsun, tarihleri yineliyorsun, sessizce, kafanın içinden; uykulu öğrencilerin sana saygı göstermeleri için bilmen gerekli olan tarihleri. Kendini hazırlamak zorundasın. Otobüs geliyor işte, sen kara ayakkabılarının uçlarına dikkatle bakıyorsun. Hazırlanmak zorundasın. Elini cebine atıp bozuk paraları karıştırıyor, içinden otuz centavo ayırıyor, avcunda sıkıyorsun. Şimdi çevik davranıp hiçbir zaman tam olarak durmayan otobüsün demir borusuna sıkıca yapışıp sıçramak, kendini otobüsün içine atmak, dirseklerinle yol açmak, otuz centavoyu ödemek, ayaktaki yolcular arasında güçbela bir yer bulup sıkışmak, sağ elinle tutunacak bir yer bulmak, çantanı sıkı sıkı kavramak, sol elini de kimseye çaktırmadan, kâğıt paralarını koyduğun arka cebinin üze-

rine bastırmak zorundasın.

Bugünü, öbürlerinden farksız olan bugünü de yaşayacak ve yarın sabah, kahvaltı etmek için aynı kahvede aynı masaya oturup gazeteni açana kadar onu hatırlamayacaksın. Duyuru sayfasında bir kez daha aynı yazı gözüne çarpacak: *Genç tarihçi.* Giden olmamış demek, dün. Duyuruyu okuyacaksın. Son satırda duracaksın: dört bin peso.

Donceles Sokağı'nda birilerinin oturmakta olduğu düşüncesi seni şaşırtacak. Kentin eski merkezindeki bu sokakta kimsenin oturmadığını sanırdın. Ağır ağır yürüyor, saatçi, kunduracı, buzdolapçı gibi onarım atölyelerine dönüştürülmüş olan bu eski sömürgeci konakları arasında 815 numarayı arıyorsun. Kapı numaraları daha yeni elden geçirilmiş, üst üste çakılmış, karışmış. 13 numara 200 numaraya komşu gelmiş ve eski *azulejo*[1] –47– tebeşirle yazılmış yeni bir numaranın üzerinde duruyor: *Yeni numara* 924. Gözlerini ikinci kata kaldırıyorsun: Bir değişiklik yok. Kulak tırmalayan müzik yok, floresan lâmbaları yanmıyor, yapıların bu ikinci yüzünü bozan hiçbir şey yok. Volkan taşlarından bir yapı, omuzlarına konmuş güvercinlerle kolu bacağı kopuk ermiş heykelleri,

[1] Çini.

Meksika Baroğu stilinde işlenmiş taşlar, kafesli balkonlar, bakır oluklar, olukların ucunda taştan hayvan başları. Yeşile dönüşmüş ağır perdelerle kararmış pencereler: Bu, senin baktığın ve bakışını fark eden birisinin içeriye çekilmiş olduğu pencereden tuhaf bir sarmaşığın indiği, boyaları pul pul kapının üzerinde, işte 815, *eski numara*: 69.

Boşuna vuruyorsun kapı tokmağını, bu aşınmış, kabartmaları silinmiş bakır köpek başını: Doğabilimleri müzesindeki köpek dölütüne benzeyen bir köpek başı. Köpek sana gülümsüyor sanki ve seni üşüten bu soğuk şeyden elini çekiyorsun. Parmaklarınla dokunuverince kapı açılıyor ve içeri girmeden önce son bir kez daha bakıyorsun geriye, omzunun üzerinden; gürüldeyen, korna çalan ve telaşlarının sağlıksız dumanlarını kusan, hareketsiz sıra sıra arabalara kaşlarını çatıyorsun. Bu kayıtsız dış dünyanın bir imgesini tutmaya çalışıyorsun.

Arkandan kapıyı kapayıp bu üstü örtülü alacakaranlık geçide dikkatle bakıyorsun: Bir çeşit avlu olmalı bu. Islak bitki, çürümüş kök kokusu, rutubet, uyuşukluk veren, ağır bir koku. Sana yol gösterebilecek bir ışık yok, ceketinin cebinde kibrit aranıyorsun, derken az öteden keskin, çatlak bir ses:

"Hayır... Gereği yok. Lütfen. On üç adım yürüyün, sağda merdiven var. Yukarı çıkın, lütfen. Yirmi iki basamak. Sayın."

On üç. Yirmi iki. Nem kokusu, çürümüş bitkiler, her adımında saracak seni, önce yere döşeli kapak taşları, sonra rutubetten, havasızlıktan şişmiş tahtalar üzerinde yürüyorsun, yirmi iki basamağı sayıyorsun fısıltıyla, parmaklarının arasında kibrit kutusu, elinde sımsıkı kavramış olduğun çanta, duruyorsun. Rutubetli, eski çam kokan kapıya dokunuyorsun; kapı tokmağını arıyorsun; sonunda kapıyı itiyor ve bu kez ayaklarının altında bir halı buluyorsun. İnce bir halı, doğru dürüst serilmemiş, ayağın takılacak ve seni, yer yer birkaç kalın çizgiyi belirten kül rengi ışığa doğru yönelmek zorunda bırakacak.

"Senyora..." diye başlıyorsun. Çünkü aklında kalmış olan bir kadın sesidir. "Senyora..."

"Şimdi sola dönün. İlk kapı. Girin, girin."

Kapıyı itip açtığında –artık hiçbirinin iyice kapanmasını beklemiyorsun; artık biliyorsun ki hepsi de kendiliğinden kapanan kapılardır– dağınık ışıklar kirpiklerinden süzülüyor; ipek bir tül ardından görüyorsun sanki onları. Gözlerin şimdi duvarlara vuran

titrek ışıkları görüyor. Sonunda düzensiz konulmuş küçük masalar ve konsollar üzerindeki kandilleri seçebiliyorsun. Bunlardan yayılan ışık, gümüş yürekler, kristal şişeler, yaldız çerçeveli aynalara yansıyor ve bu yanardöner, kesintili parıltıların ötesinde uzaktaki yatağı ve seni çağırır gibi olan bir elin belirsiz sallanışını görebiliyorsun.

Ancak bu dinsel, ölgün ışıklara sırtını çevirdiğin zaman onu görebileceksin. Karyolanın ayağına takılıyorsun; başucuna ulaşabilmek için onu dolanmak gerekiyor. Bu küçücük şey yatağın sonsuz büyüklüğü içinde yitip gitmiş. Elini uzattığında bir başka ele değil, durmadan bir şeyler çiğneyen bir yaratığın kulaklarına ve sık kürküne dokunuyorsun, parıltılı kızıl gözlerini sana kaldırmış. Gülümsüyor ve kadın elinin yanına uzanmış tavşanı okşuyorsun; sonra o el de cansız parmaklarıyla seninkine dokunuyor ve uzunca bir süre nemli avcunun içinde duruyor; sonra elini bu elden kurtarmak için açık parmaklarını yastığın dantellerine doğru uzatıyorsun.

"Adım Felipe Montero. Duyurunuzu okudum."

"Evet, biliyorum. Kusura bakmayın, oturabileceğiniz bir iskemle yok."

"Önemi yok. Üzülmeyin."

"İyi. Yana döner misiniz, lütfen? Sizi doğru dürüst göremiyorum. Işığa doğru durun, böyle, evet."

"Duyuruyu okumuştum da."

"Okudunuz, elbet. Ne dersiniz, yapabilecek misiniz? *Avez-vous fait des études?*"[2]

"*A Paris, madame.*"[3]

"*Ah! Oui ça me fait plaisir, toujours, toujours, d'entendre... Oui... vous savez... on était tellement habitué... et après.*"[4]

Biraz kıyıya çekiliyorsun; gümüşlerden, mumlardan ve camlardan yansıyan ışık sana ipek bir takkenin örttüğü apak bir baş gösteriyor, yüzü öylesine yaşlı ki nerdeyse çocuk gibi. Bedeni çarşaflarla, kuştüyü yastıklarla örtülmüş, boynu ak bir yakalıkla sımsıkı düğmelenmiş; bir şalla sarılı kolları dışarda ve solgun elleri karnında duruyor. Sen yalnız yüzüne bakıyorsun; ama tavşanın bir kıpırtısı gözünü yastıkların yıpranmış kırmızı ipeği üstüne dağılmış ekmek kırıntılarına kaydırıyor.

"Yıllarım sayılı, Senyor Montero, ömür

---

[2] "Yüksek öğrenim gördünüz mü?"

[3] "Paris'te, madam."

[4] "Bakın, bu iyi işte, pek sevindim duyduğuma, her zaman, her zaman... evet... biliyorsunuz... ne kadar alışmıştık... ama sonra."

boyu uyduğum kuralları bozup gazeteye bu duyuruyu vermenin nedeni bu."

"Evet, ben de işte bunun için burada bulunuyorum."

"Tamam. Kabul ediyor musunuz?"

"Yani, şey... bilmek istediğim..."

"Elbette. Elbette. Merak ediyorsunuz."

Senin komodine, renk renk şişelere, bardaklara, alüminyum kaşıklara, ilaç kutularına baktığını görüyor; elinin uzanabileceği yerde sıralanmış başka bardaklar, hepsi de beyazımsı bir sıvının bıraktığı tortuyla kirli bir renge bürünmüş. Tavşan sıçrayıp karanlıkta gözden yittiği anda yatağın pek az yüksek, hemen yer hizasında olduğunu fark edebiliyorsun.

"Size dört bin peso öneriyorum."

"Evet, bugünkü duyuruda da öyle yazıyor."

"Ah, demek yayınlandı."

"Evet, yayınlandı."

"Kocamın yazıları içindi. General Llorente'nin. Ben ölmeden düzene konulmasını istiyordum. Yayınlatmak için. Yeni karar verdim buna."

"General, kendisi acaba?.."

"Öldü, Senyor, altmış yıl oluyor. Anıları yarım kaldı. Bunları tamamlamak gerekiyor.

Ben ölmeden önce."

"İyi ama..."

"Size gerekli bilgileri vereceğim. Kocamın anlatımını kavrayıp ona göre yazacaksınız. Yazıları sıraya koyarken okuyacak ve saydamlığına hayran kalacaksınız."

"Evet, anlıyorum."

"Saga. Saga. Nereye gitti bu? *İci, Saga...*"[5]

"Kim?"

"Arkadaşım."

"Tavşan mı?"

"Evet. Şimdi gelir."

Aşağıya eğdiğin ve öyle tuttuğun bakışlarını kaldıracaksın ve o çoktan ağzını kapamış olacak, ama bu sözü, 'şimdi gelir' sözünü, yaşlı kadın şu anda söylüyormuş gibi gelecek sana. Arkana bakıyorsun, dinsel eşyadan dağılan ışık gözlerini alıyor. Kadına yeniden baktığında gözlerinin açık kaldığını görüyorsun, su gibi ve aydınlık, kocaman, gözbebeklerini çevreleyen sarımsı saydam tabakayla hemen hemen aynı renkte; bu bakışı korumak içinmiş gibi inik duran gözkapaklarının sık kırışıkları arasında yitip giden saydamlığı bir tek gözbebeğinin karası kırıyor, o bakış şimdi yeniden kara mağarasının derinlikleri-

[5] "Gel buraya, Saga."

ne çekilip kayboluyor.

"Artık burada kalırsınız. Odanız yukarıda. Orası daha aydınlıktır."

"Sizi rahatsız etmesem diyordum, yazıları ben evde de inceleyebilirdim."

"Burada kalmanızı istiyorum. Vaktimiz az."

"Ben gene de..."

"Aura..."

Odasına girdiğinden beri ilk olarak kımıldadı; elini yeniden uzattığında, hemen yanı başında o hızlı solumayı duydun ve kadınla seninki arasına bir başka el uzandı ve yaşlı kadının parmaklarına dokundu. Başını genç kızın durduğu yana çevirdin; sana çok yakın olduğu için bütünüyle göremediğin genç kızın olduğu yana. Birdenbire ortaya çıktı, sessizce, duyulamayan ama gerçek olan sesler bile çıkarmadan çıktı ortaya; çünkü bu duyulamayan gürültüler, sessizlikten de güçlüdür; çünkü hemen anımsanır bu sesler.

"Söylemiştim size, geleceğini."

"Kimin geleceğini?"

"Aura'nın. Can yoldaşım, yeğenim."

"Merhaba!"

Genç kız başını eğecek, yaşlı hanım da aynı anda onun yaptığını yapacak.

"Bu, Senyor Montero. Bizimle birlikte yaşayacak."

Birkaç adım geriye çekileceksin, yoksa mumlardan dağılan ışık gözlerini alacak. Genç kız gözkapaklarını kapalı tutuyor, ellerini bir bacağının üzerinde kavuşturmuş. Sana bakmıyor. Yatak odasının ışıklarından sakınıyormuş gibi gözlerini yavaş yavaş açıyor. Kıyıya vurup köpük olan, sonra bir dalganın tepesinde yeniden yeşil huzura geri dönen deniz yeşili gözlerini sonunda görüyorsun: olamaz, diyorsun kendi kendine; bunlar bugüne kadar gördüğün, bundan sonra da göreceğin bütün yeşil gözler gibi güzel ve yeşil gözler. Ama yine de yanılmıyorsun: Bu gözler dalgalanıyorlar, değişiyorlar; sanki sana ancak senin isteyip görebileceğin bir görüntü sunuyorlar.

"Peki, sizinle kalıyorum."

II

Yaşlı hanım kısaca gülüyor ve iyiliğine teşekkür ettiğini, genç kızın sana odanı göstereceğini söylüyor, sen de bu arada dört bin pesoluk aylığını, yeni işinden belki de hoşlanacağını düşünüyorsun: nasıl olsa ince araş-

tırma işlerini seversin, hem bedence yorucu bir iş de değil, ayak işleri, başkalarıyla can sıkıcı, kaçınılmaz rastlaşmalara yol açabilecek gitgeller de yok. Genç kızın ardından çıkarken bunları düşünüyorsun; onu gözlerinle değil kulaklarınla izlediğini fark ediyorsun; giysilerin fısıltısı, tafta eteğin hışırtısı – ve daha şimdiden o gözleri yeniden görebilme sabırsızlığı. Bu seslerin ardınca çıkıyorsun merdiveni, karanlıkta; gözlerin daha bu karanlığa alışamadı: Birden aklına geliveriyor, saat öğleden sonra altıyı bulmuş olmalı; Aura'nın eli kapıyı –gene kilitsiz bir kapı– açtığı zaman içeriden boşalan ışık seni şaşırtıyor, kız kenara çekiliyor:

"Odanız burası. Akşam yemeği bir saat sonra."

Ve sen bir kez daha yüzünü göremeden, aynı tafta hışırtısıyla uzaklaşıyor.

Arkandan kapıyı kapatıyorsun –itiyorsun– ve işte sonunda gözlerini kaldırıp çatı penceresine bakıyorsun. Ve burada, günün bu saatinde bile ışığın gözlerini almaya yettiğini ve evin geri kalan bölümlerindeki karanlığa karşı koyabildiğini görüp gülümsüyorsun. Yaldızlı pirinç karyolanın üzerindeki yatağı elliyorsun, iyi, yumuşacık, gözlerinle odayı tarıyorsun: kırmızı yün bir halı, zeytin

yeşili ve yaldızlı kâğıtlarla kaplı duvarlar, kırmızı kadife bir koltuk, yeşil deri kaplı ceviz yazı masası, antika bir gaz lambası –burada geçireceğin araştırma gecelerinin kör ışığı– masanın üzerine çivilenmiş raflar, elinin altında ciltli kitaplar. Öbür kapıya doğru yürüyorsun, modası geçmiş bir banyo: dört ayaklı banyo küveti, porselenin üzerine küçük çiçekler işlenmiş, mavi bir güğüm ve leğen, rahatsız bir tuvalet. Banyoda duran dolabın, bu da ceviz, oval aynasında kendine bakıyorsun. Gür kaşlarını, iri ve ağır çeneni oynatıyorsun, ağzından çıkan soluk aynayı buğulandırıyor; kara gözlerini kapatıyorsun, açtığında buğu dağılmış oluyor. Tuttuğun soluğu bırakıyor ve kara, sert saçlarından elini geçiriyorsun; yüzünün sağ yanına, çökük yanaklarına dokunuyorsun. Yüzün yeniden buğulandığında şu adı yineliyorsun: Aura.

Yatağa uzanıp üst üste iki sigara içtikten sonra saatine bakıyorsun. Kalkıp ceketini giyiyor, saçını tarıyorsun. Kapıyı itip demin yukarı çıkarken izlediğiniz yolu bulmaya çalışıyorsun. Kapıyı açık bıraksan iyi olurdu, lambanın ışığı sana yolunu gösterebilirdi; olanaksız, yaylar kapıyı arkadan kapatıyor. Lâmbayı alıp onunla inebilirdin. O da olmaz, çünkü, biliyorsun, bu ev hep karanlıktır. Bu

evi dokunarak tanımak, iyice öğrenmek zorundasın. El yordamıyla, sakınarak ilerliyorsun, ellerin öne uzanmış, duvarlara tutunarak ve omzun, bir rastlantı sonucu elektrik düğmesine dokunuyor. Gözlerini kırpıştırarak duruyorsun bu uzun, çıplak koridorda. Dipte sarmal merdiven.

Basamakları sayarak iniyorsun: Senyora Llorente'nin evinde edineceğin bir başka alışkanlık bu da. Sayarak iniyor ve tavşanın kırmızı gözleriyle karşılaşınca bir adım geri çekiliyorsun; tavşan hemen arkasını dönüp bir iki sıçrayışta gözden yitiyor.

Alt sofada duracak zamanın yok, çünkü Aura elinde bir şamdanla, buzlu camlı bir kapının önünde seni bekliyor. Gülerek ona doğru yürüyorsun. Bir sürü kedinin acı miyavlamalarıyla duraksıyorsun –evet, Aura'nın eline bu kadar yakındayken, duruyor, dinliyorsun; kendini birçok kedinin bulunduğuna inandırmak istiyormuş gibi–, sonra onun ardından salona giriyorsun. "Kediler," diyor Aura, "mahallede çok fare var."

Salonu geçiyorsunuz, donuk renkli ipekle kaplı iskemleler, porselen bebekler, çalar saatler, süslemeler, kristal toplarla dolu vitrinler; Acem halıları, kır görüntüleri işlenmiş tablolar, yeşil kadife perdeler. Aura yeşiller

giyinmiş.

"Odayı beğendiniz mi?"

"Evet. Yalnız gidip öbür eşyalarımı..."

"Gerekmez. Uşağa söylendi bile."

"Zahmet etmeseydiniz."

Ardı sıra yemek odasına giriyorsun. Şamdanı masanın ortasına koyuyor. Islak bir serinlik duyuyorsun. Duvarlar karaağaç kaplı, her noktası Gotik stilde çiçekli göbeklerle işlenmiş. Kediler miyavlamıyor artık. Sofraya dört tabak konmuş, iki gümüş tencere, altlarında, yemeği sıcak tutsun diye konulmuş özel avadanlıklar, bir de üzerindeki yeşilimsi çizgilere bakılırsa iyi cins bir şişe şarap.

Aura tencerenin kapağını kaldırdı. Keskin bir soğan, salça ve ciğer kokusunu içine çekiyorsun; o senin tabağına yemek koyarken sen de eski şarap şişesini alıyor ve kesme billur bardakları koyu kırmızı sıvıyla dolduruyorsun. Gözün şarabın etiketine takılıyor, ama şişe o kadar eski ki, okuyamıyorsun. Öbür tabaktan Aura birkaç bütün domates kızartması alıyor.

"Affedersiniz," diyorsun, öbür iki tabağa ve iki iskemleye bakarak, "başka gelecekler mi var?"

Aura domates veriyor.

"Hayır, Senyora Consuelo biraz yorgun

bu akşam. Bizimle birlikte olamayacak."

"Senyora Consuelo? Teyzeniz mi?"

"Evet, yemekten sonra kendisine uğramanızı rica ediyor."

Sessizce yemek yiyorsunuz. Koyu şaraptan içiyorsunuz ve sen bir kez daha gözünü kaçırıyorsun, Aura, denetleyemediğin uluorta bakışı yakalamasın diye. Her şeye karşın genç kızın çizgileri kafanda yer etsin istiyorsun. Bakışlarını her kaçırışında unutuveriyorsun bu çizgileri ve karşı konulmaz bir zorunlulukla bir daha, bir daha bakıyorsun. O her zamanki gibi hep önüne bakıyor, sen ceketinin cebinde sigara paketini ararken eline şu küçük anahtar geçiyor ve Aura'ya, "Unuttum size söylemeyi, masamdaki gözlerden birisi kilitlidir. İçinde resmi kâğıtlarım duruyor," diyorsun.

Ve o mırıldanır gibi soruyor:

"Yani... dışarı mı çıkmak istiyorsunuz?"

Alınmış gibi söylüyor bunu. Biraz şaşırıyor, anahtarı ona uzatıyorsun.

"Acelesi yok, uşak yarın gidip alabilir," diyorsun.

Ama o, senin eline dokunmaktan çekinir gibi ellerini kucağında tutuyor. Sonunda gözlerini kaldırıyor ve sen yeniden duyularından kuşkulanıyorsun ve bu yeşil, temiz ba-

kışlı saydam gözlerin seni içerisine attığı şaşkınlığı, beceriksizliği, şarabın verdiği baş dönmesine yoruyorsun; ayağa kalkıyor, Aura'nın arkasına geçiyor, Gotik iskemlenin arkalığını okşuyorsun; kızın çıplak omuzlarına ve kımıldamadan duran başına dokunmayı göze alamadan. Zor tutuyorsun kendini, açılıp kapanan bir başka kapının belli belirsiz sesi dikkatini dağıtıyor, arkanda, mutfak kapısı olmalı, yemek odasının birbirinden ayrı iki bölümünü fark ediyorsun; ortada şamdanın masayı ve oymalı duvarı aydınlatan ışık çemberini ve onu kuşatan daha geniş karanlık çemberini. Sonunda kıza yaklaşmaya, elini tutmaya, açmaya ve pürüzsüz avcuna rehin gibi anahtarlığı koymaya cesaret ediyorsun.

Avcunu kapatıp bakışlarını arıyor ve mırıldanıyor:

"Mersi..." Sonra kalkıp acele salondan çıkıyor.

Aura'nın kalktığı iskemleye oturup bacaklarını uzatıyorsun; bir sigara yakıyorsun, şimdiye kadar hiç tatmadığın bir haz içinde yüzmektesin, varlığını bildiğin, ama şimdiye kadar hiç tatmadığın, bağlarını çözen, seller gibi taşıp köpürmesine izin verdiğin bir haz, çünkü bu kez biliyorsun, bir yanıtı olacaktır...

ve Senyora Consuelo seni bekliyor, yemekten sonra seni bekliyor: O söylemişti bunu sana, Aura.

Yolu biliyorsun. Şamdanı alıp yürüyorsun, salonu, sonra koridoru geçiyorsun. Önündeki ilk kapı yaşlı hanımın kapısı, bükük parmaklarınla kapıyı vuruyorsun. Kapıyı itiyorsun: Seni bekliyor. Sakınarak giriyorsun. "Senyora... Senyora..." diye mırıldanarak.

Seni duymamış olacak, çünkü onu dua ederken yakaladın, dua yerinin karşısında diz çökmüş, başını, sıkılı yumruklarına dayamış olarak. Uzaktan bakıyorsun: Dizüstü duruyor, kaba yün örgü geceliği üzerinde, başı sıskacık omuzlarının arasına çekilmiş, bir ortaçağ heykeli gibi, kırılıverecekmiş gibi narin; yılancık yangısıyla lekeli incecik bacakları gömleğin altından iki dal gibi görünüyor; sert yünün deriye sürtünürken çıkardığı sürekli hışırtıyı duyuyorsun sanki ve yaklaştıkça şöyle böyle seçmeye başladığın hayaletlerle dövüşür gibi: Yaşlı kadın güçsüz yumruklarını boşlukta sallamaya başlıyor birden; İsa, Kutsal Bakire, Aziz Sébastian, Azize Lucia, melâikei kiramdan Aziz Michel ve sırıtkan iblisler, bu acı ve öfke suretleri arasında tek yüze gülen onlar; çünkü kandillerle ay-

dınlanmış eski gravürlerde, üç dişli çatallarını ölüm yargılı insanların etlerine batırıyorlar, yaralarına kazanlardan zift döküyorlar, kadınların ırzına geçiyor, sarhoş oluyor, ermişlere yasak olan şeylerin tadını çıkarıyorlar. Orta yerdeki surete, Acılar Meryemi'nin gözyaşıyla, Çarmıha Gerilmiş İsa'nın kanıyla, şeytanın sevinci ve meleklerin öfkesiyle çevrili resme, ispirto şişelerindeki iç organlara, gümüş yüreklere doğru yürüyorsun: Senyora Consuelo yumruklarını sıkıyor, şimdi ta yanına kadar sokulduğun için işitebildiğin sözleri kekeliyor:

"Gel, Tanrı'nın kenti; Cebrail'in borusu ötsün. Ah! Ne kadar uzadı dünyanın ölümü."

Bir öksürük nöbetine yakalanıp kandillerin ve ikonların önünde yere yıkılıncaya kadar göğsünü yumrukluyor. Onu dirseklerinin altından tutup yavaşça yatağına kadar götürüyorsun, kadının gövdesi seni şaşırtıyor, kambur, iki büklüm, incecik bir çocuk bu; sen olmasaydın yatağına dörtayak üzerinde emekleyerek gidebilirdi ancak. Ekmek kırıntıları ve eski örtülerle dolu yatağa yatırıyorsun, saydam yanaklarından kendi kendine akan yaşlar dinene, soluğu düzelene kadar bekliyorsun.

"Kusura bakmayın Senyor Montero...

Bizim gibi yaşlılara dua etmekten başka bir zevk kalmıyor... Mendili verir misiniz lütfen?"

"Senyorita Aura demişti ki..."

"Evet, biliyorum. Vakit kaybetmesek diyecektim. Siz hemen başlasanız çalışmaya. Mersi."

"Olur. Siz biraz dinlenin."

"Mersi... Alın şunu..."

Yaşlı kadın elini göğsüne atıp düğmelerini çözüyor; parlak, mor kurdeleyi almak için başını eğiyor. Ucunda bakır bir anahtar.

"Şu köşede olacak... Sandığı açın, sağda, üstte duran kâğıtları verin bana... Sarı kurdeleyle bağlı olanları."

"Pek iyi göremiyorum."

"Hakkınız var... Ben o kadar alıştım ki karanlığa. Sağa doğru yürüyün... Çevremizi duvarlarla kapadılar Senyor Montero. Bir sürü yapı çıktılar, ışığımızı kestiler. Beni bu evi satmaya zorlamak istiyorlardı. Ben ölmeden olmaz. Bu ev bizim için anılarla dolu, benim buradan ancak ölüm çıkar... Evet, o, mersi. Bu bölümden başlayabilirsiniz okumaya. Sırası gelince öbürlerini de veririm. İyi geceler Senyor Montero. Mersi, bakın, sizin şamdan döndü. Dışarıda yakın lütfen. Yok yok, anahtar sizde kalsın. Size güvenim var."

"Senyora, şu köşede bir fare yuvası var..."

"Fare mi? Ama ben oraya kadar gitmem ki hiç."

"Kedileri buraya getirtseniz."

"Kedi mi? Ne kedisi? İyi geceler. Uyuyacağım artık. Yorgunum."

"İyi geceler."

III

O gece hardal rengi bir mürekkeple yazılmış sarı sayfalar okudun; savruk bir elin düşürdüğü sigara külleri ile delik deşik olmuş, sinek pislikli kâğıtlar. General Llorente'nin Fransızcası, öyle karısının sandığı gibi pek ahım şahım değil. Anlatımını enine boyuna düzeltebileceğini, bu geçmişteki olaylar anlatısını kesip biçip bir hale yola koyabileceğini düşünüyorsun: Oaxaca'da, bir *on dokuzuncu* yüzyıl *hacienda*'sında[6] geçen çocukluk yılları, Fransa'da askerlik eğitimi, Morny düküyle ve III Napoléon'un yakınlarıyla arkadaşlık, Maximilian'ın kurmayları arasında Meksika'ya dönüş, imparatorluk alayları ve geceleri, savaşlar, çöküş, 1867 Cerro de las

[6] *Hacienda*: Büyük çiftlik.

Campanes yenilgisi, Paris'e kaçış. Şimdiye kadar yüz kez anlatılmış şeyler. Yaşlı kadının bu garip merakını, bu anılara verdiği yanlış değeri düşünerek soyundun. Yatarken dört bin pesoyu hayal ederek gülümsüyorsun.

Düşsüz bir uyku çektin, sabahın altısında bir ışık okuyla uyanana kadar; çünkü bu tavanarası camlarında perde yok. Gözlerini yastığa bastırıp yeniden uyumayı denedin. On dakika sonra vazgeçtin, banyoda öteberilerini masaya dizmişler, bir-iki giyeceğin de dolaba asılmış. Yürek tırmalayan, ağlamakla miyavlamalar sabah sessizliğini kırıp parçaladığında tıraşını yeni bitirmiştin.

İşkence yapıyorlarmış gibi, yırtıcı, canavarca bir çığlık; ne ola ki! Kapıyı açıp koridora bakıyorsun, bir şey yok. Ses yukarıdan, tepe penceresinden geliyor. Çabucak bir iskemleye, iskemleden tutunarak masanın üzerine çıkıyorsun, camı açıp parmaklarının ucuna basarak uzanıyor ve yandaki bahçeye, tuğla ve böğürtlen karışımı aralığa bakıyorsun. Beş-altı-yedi kedi –iyi sayamazsın, durduğun yerde bir saniyeden fazla duramayacaksın– birbirlerine zincirlenmiş, üstlerinde bir alev örtü, yerlerde yuvarlanıyorlar. Kalın bir duman, yanık pösteki kokusu. Koltuğa devrilirken, gördüğün şey acaba gerçek bir

şey miydi, diye kuşkuyla düşünüyorsun; belki de bu, sürüp giden, sonra azalan, sonunda büsbütün kesilen korkunç miyavlamaya başlamış olduğun bir yalancı görüntüden başka bir şey değildi.

Gömleğini geçiriyorsun sırtına, bir kâğıt parçası alıp kara pabuçlarını siliyor ve bu kez bir çan sesi duyuyorsun, sanki evin koridorlarını dolaşıp senin kapına doğru geliyor. Kapıdan başını çıkarıp bakıyorsun; Aura elinde bir küçük çanla yürüyor, seni görünce başını eğiyor, kahvaltının hazır olduğunu söylüyor. Durdurmak istiyorsun. Aura çoktan döne döne inen merdiveni tutmuş, elindeki kara boyalı çanı sallıyor, bir kışla koğuşunu ayaklandırmak istiyor sanki.

Ardınca gidiyorsun, üzerinde yalnız gömleğinle, ceketsiz ama sofaya vardığında o artık orada değil. Arkandan büyük hanımın kapısı açılıyor; kapı aralığından uzanan bir el, hole bir oturak bırakıp çekiliyor ve kapı kapanıyor.

Yemek odasında kahvaltın hazır: bu kez bir kişilik servis. Çabucak atıştırıp koridora çıkıyorsun ve Senyora Consuelo'nun kapısını tıklatıyorsun. Yine o hafif, ince ses, giriniz diyor. Hiçbir değişiklik yok. Her zamanki karanlık. Kandillerin göz alan ışığı ve gümüş

nesneler.

"Günaydın, Senyor Montero. İyi uyudunuz mu?"

"Evet. Geç saatlere kadar okudum."

Büyük hanım, git der gibi elini sallıyor.

"Durun, durun. Düşüncenizi söylemekte acele etmeyin. O kâğıtlar üzerinde çalışın. Bitirdiğiniz zaman öbürlerini veririm."

"Olur Senyora. Bahçeye çıkabilir miyim?"

"Ne bahçesi, Senyor Montero?"

"Benim odanın arkasındaki bahçe."

"Bu evin bahçesi yok ki. Evin dört bir yanı yeni yapılarla çevrildiğinden beri bahçe falan kalmadı."

"Açık havada daha iyi çalışabileceğimi düşünmüştüm de."

"Burada, gelirken görmüş olduğunuz o karanlık avludan başka bir şey yok. Yeğenim oraya biraz yeşillik dikmişti. Olup olacağı o kadar."

"Peki, Senyora."

"Ben bütün gün dinleneceğim. Akşama görüşürüz."

"Peki, Senyora."

Gününü kâğıtlarla uğraşarak geçiriyorsun. Olduğu gibi bırakmak istediklerini temize çekiyor, zayıf gördüğün yerleri yeniden

yazıyor, sigara üstüne sigara yakıyor ve bu beleş işi elden geldiğince uzatmanın yollarını düşünüyorsun. Eğer şöyle on iki bin peso kadar bir para biriktirebilirsen, hemen hemen bir yıl, hep ertelenmiş, belki de unutulmuş olan kendi yapıtın üzerinde çalışabileceksin. İspanyolların Amerika'daki fetihleri ve keşifleri üzerine tasarladığın büyük yapıtın üzerinde. Dağınık belgeleri toparlayıp özetleyen, anlaşılır hale getiren, Altın Çağ'ın girişimlerini, serüvenlerini, belli başlı kişilikleriyle Rönesans denilen büyük olay arasındaki ilişkileri belirleyen yazışmaları gün ışığına çıkaracak olan yapıtını. Aslında, imparatorluk subayının can sıkıcı kâğıtlarını bir yana bırakıp kendi çalışmanın tarih ve özetlerine dönüyorsun. Saatler akıp geçti, ancak çan sesi yeniden duyulduğunda saate bakmak aklına geldi; ceketini sırtına geçirip yemek odasına indin.

Aura yerini almış; bu kez masanın başında Senyora Llorente, sırtında gömlek, üstünde şal, başında takke; tabağının üzerine eğilmiş. Ama bir dördüncü tabak daha var sofrada. Gözün kayıyor, ama önemsemiyorsun, eğer ilerisi için düşündüğün yaratıcı özgürlüğün karşılığı bu yaşlı kadının zırtapozluklarından geçiyorsa buna da eyvallah. O çorbası-

nı içerken, yüzüne bakıp yaşını çıkarmaya çalışıyorsun. Bir an vardır ki orada yılların akışı artık seçilmez olur: Senyora Consuelo o sınırı çoktan aşmış. General, okuduğun anılarda, şimdilik bununla ilgili hiçbir şey söylemiyor. Ama General, Fransız istilâsı sırasında kırk iki yaşında idiyse, bundan kırk yıl sonra, 1901'de öldüğü zaman seksen iki yaşındaydı demektir. Senyora Consuelo ile Queretaro bozgunundan ve sürgüne gittikten sonra evlenmiş olmalı, ama o zaman kadın daha çocuk yaştaydı herhalde.

Tarihleri birbirine karıştırmaya başlıyorsun, çünkü Senyora o hafif, sivri mırıltısıyla konuşmaya başladı işte. Kuş cıvıltısı gibi; Aura'ya bir şeyler söylüyor; senin gözlerin tabağındaki yemekte, ama kulakların bu iç karartıcı, hastalıktan, ağrılardan, ilaç fiyatlarından, nemden yakınan tekdüze sızlanmalarda. Bu konuşmaya bir ucundan katılmak, örneğin eski evine gidip öteberilerini getiren, ama yüzünü bile görmediğin, sofrada da hizmet etmeyen uşağı sormak isterdin. Bu soruyu ortaya atacaksın, ama birdenbire Aura'nın o âna kadar, mekanik bir yazgıyla yemeğini yediğini, tek söz söylemeden, sanki çatalı bıçağı alıp ciğeri kesmek için ve ağzına götürmek için dıştan bir dürtü bekliyormuş

gibi göründüğünü fark ediyorsun. Ağzında yine o ciğer tadını duyuyorsun, anlaşılan bu evde en çok sevilen yemek bu. Gözün teyzeden yeğene, yeğenden teyzeye kayıyor, çabucak, ama Senyora Consuelo hiç kıpırdamadan duraklıyor, aynı anda Aura bıçağını tabağa bırakıyor ve kımıldamadan duruyor; bir saniyeden daha az bir süre önce Senyora Consuelo'nun da aynı şeyi yaptığını hatırlıyorsun.

Birkaç dakika sessiz kalıyorlar: Sen bu arada yemeğini bitiriyorsun; onlar hiç kımıldamadan, heykel gibi senin yemek yiyişini seyrediyorlar. Sonunda Senyora şöyle diyor:

"Yoruldum. Sofraya hiç inmemeliydim. Gel, Aura, beni odama götür."

Senyora bu sözleri yeğenine söylüyor, ama gözü sende, senin dikkatini kendi üzerine çekmek istiyormuş gibi. Bu bakıştan kurtulmak için kendini zorluyorsun –bir kez daha açık, aydınlık, sarı her zamanki perdelerden ve buruşuklardan arınmış olan bir bakış– ve sen Aura'ya bakarken o gözlerini başka bir noktaya dikmiş olarak duruyor; dudakları oynuyor, tek söz söylemeden ve sanki sana uykudaymış gibi gelen bir hareketle yerinden kalkıyor, yaşlı kamburun koluna girip yavaş yavaş yemek odasının kapısına doğru

götürüyor.

Yemeğin başından beri orada durmakta olan kahveden alıyorsun ve bir yandan soğumuş kahveyi içerken bir yandan da kaşları çatılı, kendi kendine soruyorsun, bu kadının genç kız üzerinde gizli bir gücü mü var yoksa; sakın bu genç kız, senin yeşiller giyinen güzel Aura'n bu karanlık, harap evde kendi istemi dışında, zorla tutuluyor olmasın! İsterse kaçar, hiç de zor değil. Yaşlı kadın odasında uyurken. Ve elinde olmadan kafanda beliren yolu izliyorsun: Belki de Aura, bu kafadan çatlak, kaprisli kadının, kimbilir nasıl bir nedenle, elini kolunu bağladığı zincirden kendisini senin kurtarmanı bekliyordur. Aura'nın birkaç dakika önceki ürkmüş, donup kalmış hali geliyor gözünün önüne, zorbanın önünde tek söz söyleyemiyor, dudakları oynuyor, ama ağzından ses çıkmıyor, sanki sessizce beni kurtar, diyor sana; Senyora Consuelo'nun yaptıklarını tıpıtıpına tekrarlayacak kadar kul köle olmuş, sanki kadının yaptıklarını yapmaktan başka bir şey yapmasına izin verilmiyormuş gibi.

Bu kökten bağımlılık seni çileden çıkarıyor; bu kez öbür kapıya doğru yürüyorsun, merdivenin altındaki giriş bölümüne açılan, yaşlı kadının odasının yanındaki kapıya: Au-

ra orada barınıyor olmalı; evde başka oda yok. Kapıyı itip odaya giriyorsun, bu da öbürü gibi karanlık, duvarlar kireç badanalı, tek süs kocaman bir Kara İsa. Solda bir kapı var. Yaşlının odasına açılıyor olmalı. Ayaklarının ucuna basarak bu kapıya doğru yürüyorsun, elin kapıya gidiyor, sonra vazgeçiyorsun: Aura ile yalnız konuşmalısın.

Ve Aura eğer yardımını istiyorsa, senin odana gelir. Odana çıkıyorsun, o sarı kâğıtları, kendi notlarını unutuyorsun. Şimdi yalnız senin Aura'nın o sözle anlatılmaz güzelliğini düşünüyorsun; onu ne kadar düşünürsen ona o kadar yakın olacaksın, yalnız güzelliğini düşündüğün, yalnız onu istediğin için değil, özgürlüğe kavuşturmak istediğin için de; çünkü böylece isteğine haklı bir kılıf giydirmiş olacaksın; günaha girmeden emeline kavuşmuş gibi hissedeceksin kendini ve ürkek çan sesini yeniden duyduğun zaman akşam yemeğine inmeyeceksin, çünkü öğleyinki gibi bir sahneye bir kez daha katlanamayacaksın. Aura anlayacak bunu belki ve yemekten sonra çıkıp seni arayacaktır.

Yeniden kâğıtlara dönmek için zorluyorsun kendini. Sıkılıp yavaş yavaş soyunuyorsun, yatağa düşüyorsun, çabucak dalıp gidiyorsun ve yıllardan beri ilk kez bir düş görü-

yorsun, bir tek düş: O etsiz, kuru el sana doğru uzanıyor, çanı sallıyor, öteye git, diye haykırıyor, herkes gitsin. O arada göz yuvaları boş bir yüz yaklaşıyor seninkine, boğuk bir haykırışla uyanıyorsun, ter içinde ve yüzünü, saçlarını okşayan o elleri, alçacık bir sesle mırıldanan, seni yatıştırmak isteyen, sevecenlikle saran dudakları hissediyorsun, ellerini uzatıyorsun, öbür çırılçıplak gövdeye dokunmak, tutmak için, o anda boynunda sallanan anahtarı ve üzerine uzanan, seni öpen, bütün gövdeni hırslı öpüşlerle kaplayan kadını tanıyorsun. Yıldızsız gecenin karanlığında onu göremiyorsun, ama saçlarında avludaki bitkilerin kokusu var, kollarında yumuşacık ve ürpertili teni, belirgin damarların çiçeklendiği göğüslerine dokunuyor, bir daha, bir daha öpüyorsun ve ona hiçbir şey sormuyorsun.

Sımsıkı saran kolları sonunda gevşediği zaman ilk olarak konuşuyor, bir mırıltı halinde: 'Sen benim kocamsın.' Sen de biliyorsun bunu; gün ışımak üzere, diyecek sana; bu gece seni kendi odasında beklediğini söyleyip gidecek. Evet, diyeceksin yine ve parmaklarının ucunda Aura'nın gövdesini, teninin ürpertisini, kendini verişini duyarak hazdan boşalmış, yüreğin rahatlamış, hafiflemiş ola-

rak yeniden uykuya dalacaksın: küçümencik Aura.

Uyanman çok zor oluyor. Kapıya vuruluyor ve ağırlaşmış gövdeni yataktan güçlükle koparıp *homurdana homurdana* kalkıyorsun; Aura, dışarıdan 'açma' diyor: Senyora Consuelo seni görmek istiyormuş; seni odasında bekliyor.

On dakika sonra dul kadının tapınağına giriyorsun. Dantelli yastıklara dayanmış, sarınıp sarmalanmış; kımıldamadan duran gölgesine, beyazımsı, kırış kırış, düşük gözkapaklarının arkasında kapalı duran gözlerine doğru yürüyorsun: elmacık kemiklerinin üzerindeki derin çizgileri, yıpranmış derisini görüyorsun.

Gözlerini açmadan konuşuyor seninle:

"Anahtarı *getirdiniz mi?*"

"Evet... getirdim sanırım. Evet, işte."

"İkinci tomarı alıp okuyabilirsiniz. Öbürünü aldığınız yerde, mavi kurdeleyle bağlı olanı."

Gönlün bulanarak yürüyorsun bu kez, çevresinde farelerin fink attığı sandığa doğru. Çürük döşeme tahtaları arasından gözleri pırıldıyor, duvar diplerindeki deliklere doğru kaçışıyorlar. Sandığı açıp içinden ikinci tomarı çıkarıyorsun. Dönüp yatağın ayakucu-

na geliyorsun. Senyora Consuelo ak tavşanı okşuyor.

Kadının ikili boynundan şu boğuk gıdaklama çıkıyor:

"Hayvanlardan hoşlanmaz mısınız?"

"Hayır. Pek o kadar değil. Belki de hiç hayvan beslemedim de ondan."

"İyi dost olurlar, iyi yoldaş. Hele yaşlılık ve yalnızlık çağlarında."

"Evet, herhalde."

"Bunlar doğal yaratıklardır Senyor Montero. İnsanı aldatmazlar."

"Adı neydi demiştiniz?"

"Tavşanın mı? Saga. Bilge gibidir o. İçgüdüleriyle yönlenir. Doğal ve özgür bir yaratıktır."

"Önemli olan size yalnızlığınızı duyurmaması."

"Yalnız olmamızı isterler Senyor Montero, çünkü ermiş olmak için yalnızlığın gerekli olduğunu sanırlar, bilmezler ki yalnızlıkta günah eğilimi daha fazla olur."

"Sözlerinizi anlamıyorum Senyora."

"Anlamamanız daha iyi. Haydi siz kendi işinize bakın."

Ona arkanı dönüyorsun. Kapıya doğru yürüyorsun. Odadan çıkıyorsun. Dışarıda dişlerin kenetleniyor. Niye korkuyorsun ona

genç kızı sevdiğini söylemekten? Niye içeri girip söylemiyorsun ona, buradaki işin biter bitmez, Aura'yı da alıp götürmek istediğini? Dönüp kapıya yöneliyorsun yeniden; kapıyı itiyorsun, ikircikli olarak, aralıktan Senyora Consuelo'yu görüyorsun, ayakta, dikelmiş, değişmiş, ellerinin arasında bir ceket – altın düğmeli mavi bir ceket, kırmızı apoletli, taçlı kartallı madalyalı, kocakarının yaban bir atılımla ısırdığı, sevecenlikle öptüğü ve sarsak bir dans adımıyla dönmeden önce omuzlarına atıverdiği ceket. Kapıyı kapatıyorsun.

Evet: '*Onu tanıdığımda on beş yaşındaydı*,' diye okuyorsun, anıların ikinci tomarında, '*Elle avait quinze ans lorsque je l'ai connue et, si j'ose le dire, ce sont ces yeux verts qui ont fait ma perdition*'[7]: Consuelo'nun yeşil gözleri, General Llorente'nin, 1867'de Paris'e sürgüne giderken nikâhlayıp götürdüğü kız. '*Ma jeune poupée*,' diye yazıyor, o esin demlerinde, '*ma jeune poupée aux yeux verts; Je t'ai comblée d'amour*.'[8] Oturdukları evi anlatıyor, yaptıkları gezintileri, baloları, arabaları, İkinci İmparatorluk dünyasını; ama sıradan bir anlatı, bir özelliği yok. '*J'ai même*

[7] On beş yaşındaydı ve diyebilirim ki beni bitiren yeşil gözleri oldu.

[8] Yeşil gözlü bebeğim: seni aşkla sarıyorum.

supporté ta haine des chats, moi aimais tellement les jolies bêtes'[9]... Bir gün onu, eteğini beline dolamış, bacaklarını ayırmış olarak, bir kediye işkence ederken yakalamıştı da, ne yapıyorsun bile dememişti, çünkü ona öyle gelmişti ki '*tu faisais ça d'une façon si innocente, par pur enfantillage*'[10], bu onu kışkırtmış bile, öylesine ki o gece kızı, okuduklarına inanmak gerekirse, delicesine bir hırsla öpüp sevmiş, '*parce que tu m'avais dit que torturer les chats était ta manière á toi de rendre notre amour favorable, par un sacrifice symbolique*'[11] ...

Kafadan bir hesap yapıyorsun: Senyora Consuelo bugün yüz dokuz yaşında oluyor... Sayfayı bırakıyorsun. Kocası öldüğü sırada kırk dokuz yaşında. '*Tu sais si bien t'habiller, ma douce Consuelo, toujours drapée dans des velours verts, verts comme tes yeux. Je pense que tu seras toujours belle, même dans cent ans*'[12]... Hep yeşil giyimli. Her zaman güzel,

---

[9] Kedilere olan kinine bile katlandım, ben ki o güzel hayvanları o kadar severim.

[10] Bunu öyle masum bir tarzda, öylesine çocukça yapıyordun ki.

[11] Çünkü bana, kedilere eziyet etmenin, senin kendine özgü bir yöntemle, aşkımızı simgesel bir sunguyla değerlendirmek olduğunu söylemiştin.

[12] Güzel giyinmesini ne kadar iyi biliyorsun, benim tatlı Consuelo'm, hep yeşil kadifeler içinde, gözlerin gibi yeşil. Hep böyle güzel kalacağını biliyorum, yüz yıl sonra bile.

yüz yıl sonra bile... *'Tu es si fière de ta beauté; que ne ferais-tu pas pour rester toujours jeune?'*[13]

IV

Artık biliyorsun, sayfayı kapatırken, Aura'nın neden bu evde bulunduğunu: Bu zavallı ve yaşlı kaçığın gençlik ve güzellik hayalini sürdürmek için. Aura, ermiş suretleri, kavanozlarda saklanan organlar, hayali şeytanlar ve ermişlerle dolu bu dinsel duvarın üzerinde bir ayna, fazladan bir ikon gibi kapatılmış.

Kâğıtları bir yana atıp aşağıya, Aura'nın sabahları bulunabileceğini sandığın tek yere iniyorsun: yaşlı pinti kadının ona ayırdığı yere.

Mutfakta buluyorsun onu, evet, hem de tam bir erkek oğlağı boğazlarken: kesilen boğazdan yayılan buğu, sıçrayan kanların kokusu, hayvanın açık ve katı gözleri gönlünü bulandırıyor; bu görünümün arkasında bir başka görünüm, kötü giyimli, saç baş darmadağın, kan lekeleri içinde bir Aura görünümü

Güzelliğinle ne kadar gurur duyuyorsun. Hep genç kalmak için neler yapmazsın ki?

kayboluyor, gözleri sana tanımadan bakıyor, kasaplık işini sürdürüyor.

Arkanı dönüyorsun ona; bu kez yaşlı kadınla konuşacak, bayağılığını, iğrenç kıyıcılığını yüzüne vuracaksın. Kapıyı vurmadan açıyorsun ve onu görüyorsun, ışık perdesinin arkasında, ayakta, bir ayin yapar gibi; onu görüyorsun, boşlukta kımıldayan elleriyle; yumruğunu sıkıp uzatmış, bir şeyi zaptetmek için zorlanıyormuş gibi, öbürü aynı yere çakılmış görünmez bir şeyi tutuyormuş gibi, sımsıkı. Sonra kocakarı ellerini göğsüne silecek, içini çekecek, sonra yendien elleriyle boşluğu kesip biçecek, sanki... evet, açık seçik göreceksin onu: sanki bir hayvanın derisini yüzer gibi...

Koşa koşa geçiyorsun, koridor, sonra salon, yemek odası ve Aura'nın bulunduğu mutfak: O ağır ağır oğlağı yüzüyor, işine dalıp gitmiş, ne ayak seslerini duyuyor ne de söylediklerini, görmeyen gözlerle bakıyor, sanki yokmuşsun gibi.

Yavaş yavaş merdiveni çıkıyorsun, odana giriyorsun, sırtını kapıya verip dayanıyorsun, sanki birisi kovalıyormuş gibi; soluk soluğa, ter içinde, buz kesen belkemiğinin güçsüzlüğüne, gördüklerinin gerçekliğine boyun eğerek. Bir şey ya da birisi girse içeri

karşı koyamayacaksın, kapıdan çekilecek, istediğini yapmasına ses çıkarmayacaksın. Koltuğu kapıp bu kilitsiz kapının arkasına koyuyorsun, yatağı da itip dayıyorsun, kimse içeri giremesin diye ve bitmiş, tükenmiş bir halde kendini üzerine atıyorsun, gözlerin kapalı, kolların yastığına sımsıkı sarılı – senin olmayan yastığına; hiçbir şey senin değil...

Bu uyuşukluk içerisinde eriyip gidiyorsun. Senin için tek çıkar yol, aklını oynatmamak için tek savunma olan uykuya dalıyorsun. Kendi kendine, 'Deli bu, deli!' diyorsun üst üste, uyumak için, kocakarının boşlukta olmayan bıçağıyla, görünmeyen oğlağı yüzmesini görüyorsun: '... Deli...'

karanlık uçurumun dibinde, sessiz düşünün içinde, esneyen bir ağız, sessizlik, sana doğru geliyor, uçurumun karanlık derinliklerinden, onu görüyorsun, dört ayak üzerinde gelişini.

Sessizce,

etsiz elini oynatarak, sana doğru ilerlerken, yüzü yüzüne yapışıncaya kadar, kocakarının kanlı dişetlerini görünceye kadar; dişsiz dişetlerini ve haykırıyorsun ve uzaklaşıyor yeniden, elini kanlı önlüğüne daldırıp çıkarıyor, uçurumun karanlıklarına sarı dişler savurarak,

senin haykırışın, Aura'nın haykırışının yankısı, senin önünde, senin düşünün içinde, Aura haykırıyor, çünkü eller yeşil tafta eteğini ortasından yırtıyorlar ve,

bu kazınmış kafa

ellerinde yırtık eteğinin parçalarıyla sana doğru dönüyor ve sessizce gülüyor. ağzında kocakarının dişleri ve çıplak bacakları parçalanıp düşüyor, uçurumun ağzında kayboluyorlar...

Kapı vuruluyor, duyuyorsun, sonra çan sesi, yemek çanı, akşam yemeği. Başının ağrısı rakamları okumana engel oluyor, saatin kaçı gösterdiğini çıkaramıyorsun; gece olduğunu biliyorsun: Yattığın yerden bakıyorsun, çatı penceresinin üzerinden gece bulutları kayıyor. Güçbelâ doğruluyorsun, kafanın içi karmakarışık, acıkmışsın. Cam sürahiyi banyonun musluğuna dayıyorsun, sürahi dolana kadar bekliyorsun, sonra alıp leğene boşaltıyor, yüzünü yıkıyor, yeşilimsi macunla katılaşmış eski fırçayla dişlerini fırçalıyorsun, saçlarını ıslatıyorsun (bunları tam tersi bir sırayla yapman gerektiğinin farkında değilsin), ceviz dolabın aynasında inceden inceye taranıyorsun, kravatını bağlıyor, ceketini giyiyor ve boş bir yemek odasına iniyorsun, sofraya bir tek servis konmuş: seninki.

Ve tabağının yanında, peçetenin altında parmaklarına gelen o şey, küçücük kılıksız bez bebek, sökük omzundan tirfillenen kıtıkla doldurulmuş, Çin mürekkebinden bir surat, birkaç fırça vuruşuyla giydirilmiş çıplak bir gövde. Sağ elinle soğuk yemeğini –ciğer, domates, şarap– yiyorsun; sol elinin parmakları arasında bebek var.

Bir makine gibi yiyorsun yemeğini, sol elinde bebek, sağ elinde çatal, farkında olmadan, ilk başlarda, uyuşukluk halinin nedenini sonradan şöyle böyle anlıyor ve ağır bir öğle uykusu geçirdim, korkulu düşler gördüm ondan, diyorsun ve sonunda bu kendi uyurgezerliklerini Aura'nın ve kocakarınınkilerle birleştiriyorsun: parmaklarının okşamakta olduğu bu küçük, korkunç bebeğe tiksinerek bakarken, bir gizli hastalık, bir bulaşıcı hastalık kuşkusu düşüyor içine. Elinden bırakıyorsun, yere düşüyor. Peçeteyle ağzını siliyorsun. Saatine bakıyor ve Aura'nın, odasında seni beklediğini hatırlıyorsun.

Sakınarak Senyora Consuelo'nun oda kapısına yaklaşıyorsun, hiçbir ses duymuyorsun. Saatine bir daha bakıyorsun: henüz dokuz. Aşağıya ineyim bari diyorsun, el yordamıyla o izbe, kapalı avluya, bu eve ilk geldiğin gün bakmadan geçmiştin oradan ve bir

daha da görmemiştin.

Nemli duvarlara dokunuyorsun, ıslak ve pis; kokulu havayı soluyor ve nelerden oluşuyor bu koku, diyorsun kendi kendine, çevreyi saran ağır keskin kokuları seçmeye çalışıyorsun. Çakan kibritin sarsak ışığında aydınlanıyor, bu dar ve ıslak avlu, taş döşeli, aralarında otlar bitmiş, kenarlarında kırmızımsı toprak tarhlar. Yüksek bir şeyler görüyorsun, uzun dalların gölgesi düşüyor minik alevin üzerine, kibrit tükenip sönüyor, parmaklarını yakarak; bir kibrit daha yakmak zorunda kalıyorsun ve bu kez dalları, çiçekleri, meyveleriyle eski kitaplarda yer alan bitkileri tanıyorsun; çoktan unutulmuş, kokulu, sinir yatıştırıcı otlar; banotunun geniş, uzun, yarık, tüylü yaprakları; çiçeklerinin dışı sarı içi kırmızı sarmaşık sapları; uçları sivri yürek biçimi yapraklarıyla yaban yaseminleri; ince, uzun çiçekleri, tüylü yapraklarıyla sığırkuyruğu; dallı budaklı taflanlar ve beyazımsı çiçekleri; güzelavratotu. Kibritin ışığında canlanıyorlar, sen, şu gözbebeklerini büyütür, şu ağrıları dindirir, şu doğum yapan kadına rahatlık verir, istemini gevşetir, avutur, tadına doyulmaz bir kösnüyü besler diye her birini ayrı ayrı seçmeye çalışırken, bir sağa bir sola salınıp titreşiyorlar.

Üçüncü kibrit de sönünce kokularla baş başa kalıyorsun: Yavaş yavaş yukarı çıkıyor ve yeniden kulağını Senyora Consuelo'nun kapısına dayıyorsun, sonra ayaklarının ucuna basarak Aura'nın kapısına geliyorsun; kapıyı vurmadan açıp giriyorsun bu çıplak odaya; yatağı aydınlatan bir ışık çemberi, Meksika işi büyük bir çarmıha gerilmiş İsa ve kapı kapandığı zaman sana doğru gelen kadın.

Aura yeşil ipekler içerisinde sana doğru yürürken ay ışığı renginde bacakları görünüyor: Yanına geldiğinde kadın diyeceksin kendi kendine, kadın, dünkü genç kız (parmaklarına, beline dokunduğun zaman) o yirmisinden fazla olamazdı; bugünkü kadın –ve dağınık kara saçlarını, solgun yanaklarını okşuyorsun– kırkında sanki. Bir şeyler katılaşmış dünden bugüne, yeşil gözlerin çevresinde; dudakların kızılı koyulaşmış, dünkü çizginin dışına taşmış, tedirgin bir gülümseme içerisinde bir sevinç çizgisi gibi: Avludaki bitki gibi tıpkı, hem bal tadında hem acı. Ama fazla düşünecek zaman yok:

"Yatağa otur, Felipe."

"Peki."

"Oyun oynayacağız. Sen otur, ben her şeyi yaparım."

Yatağın üzerinde oturmuş, nereden geli-

yor bu ışık, diye düşünüyorsun, çevrenizi saran bu sarı ışık içerisinde eşyalar ve Aura ancak seçilebiliyorlar. Seni, başını yukarı kaldırmış, ışığın kaynağını ararken görüyor Aura. Sesinden anlıyorsun ki önünde dizüstü durmaktadır:

"Gökyüzü ne aşağıdadır ne yukarıda. Hem üstümüzde bizim, hem altımızdadır."

Ayakkabılarıyla çoraplarını çıkarıyor, çıplak ayaklarını okşayacak. Ayaklarında ılık suyun teması, o kalın bir bezle ayaklarını yıkıyor, rahatlıyorsun, arada bir kaçamak bir bakış atıyor kara tahtadan yapılma İsa'ya, sonra ayaklarını bırakıp elinden tutuyor, dağınık saçlarına birkaç menekşe sokuyor, seni kollarının arasına alarak o ezgiyi, o valsi söylüyor, mırıltı halindeki sesine uyarak yavaş, çok yavaş, sanki onun elleri değilmiş gibi bu gömleğinin düğmelerini çözen, göğsünü okşayan, sırtına uzanan, etlerine gömülen eller, törensi bir tempoyla ağır ağır dönüyorsunuz. Sen, sen de söylüyorsun onunla birlikte bu sözsüz şarkıyı, boğazından kolayca çıkan bu ezgiyi; dönüyorsunuz, ikiniz de, her seferinde yatağa biraz daha yakın; mırıldandığınız şarkıyı aç öpüşlerinle bastırıyorsun Aura'nın dudakları üzerinde, omuzları, göğüsleri üzerine bastırdığın öpüşlerle bitiriyorsun dansı.

Ellerinin arasında boş bir elbise var. Aura yatağın üzerine çömelmiş, bir şey var kapalı bacaklarının arasında, bunu sıvazlıyor, eliyle seni çağırıyor. O ince unlu parçayı okşuyor, butları üzerinde ufalıyor, kalçalarının üzerinden dökülen kırıntılara aldırmıyor: sana da veriyor o galeta gibi şeyden bir parça, alıyor, onunla birlikte onun gibi ağzına götürüp güçbela yutuyorsun; Aura'nın çıplaklığı üzerine düşüyorsun, açık kollarının arasına, yatağın bir ucundan öbür ucuna uzanmış; Kara İsa da öyle, önünü örten kırmızı ipek örtüsü, ayrık bacakları, yaralı böğürleri, gümüş pullar serpilmiş dağınık, kara perukası üzerine oturtulmuş dikenli tacıyla duvardan sarkıyor. Aura bir mihrap gibi açılıyor.

Aura adını fısıldıyorsun Aura'nın kulağına. Sırtına dolanan kollarını duyuyorsun kadının. Yumuşak sesini işitiyorsun:

"Hep sevecek misin beni?"

"Hep Aura, hep seveceğim seni."

"Her zaman mı? Yemin eder misin?"

"Yemin ederim."

"Yaşlandığım zaman da mı? Güzelliğimi yitirdiğim zaman da mı? Saçlarım ağardığı zaman da mı?"

"Her zaman sevgilim, her zaman."

"Öldüğüm zaman da mı, Felipe? Öldük-

ten sonra da beni sevmeye devam edecek misin?"

"Her zaman, her zaman. Sana yemin ediyorum. Hiçbir şey beni ayıramayacak senden."

"Gel, Felipe, gel..."

Uyandığında Aura'nın sırtını arıyor ve yalnızca henüz soğumamış olan yastığı buluyorsun, bir de üzerinde çarşafları.

Yeniden adını mırıldanıyorsun.

Gözlerini açıyorsun; onu görüyorsun, yatağın ayakucunda ayakta, gülümseyerek, bakışsız. Odanın ucuna doğru yürüdüğünü görüyorsun, yavaş yavaş, yere oturuyor, gözlerinin alışmaya başladığı yarı karanlıkta beliren kara dizlere sarıyor kollarını, dipte, yavaş yavaş karanlıktan sıyrılan buruşuk bir eli okşuyor: Daha önce fark etmemiş olduğun bir koltukta başı sallanan yaşlı Consuelo oturuyor, dizinin dibinde Aura. İkisi de sana gülümsüyor, teşekkür ediyor. Yattığın yerde güçsüz bir halde kadının hep orada oturmakta olduğunu düşünüyorsun...

O orada değildi, diyorsun kendi kendine, kızın hareketlerini, sesini, dans edişini hatırlıyorsun, ama yine de.

İkisi birlikte tek bir kitle gibi kalkıyorlar; Consuelo koltuktan, Aura yerden. İkisi

birden sana arkalarını dönüp kadının odasına açılan kapıya doğru yürüyorlar yavaş yavaş, suretlerin önünde ışıkların titreştiği odaya giriyorlar, ikisi birlikte, arkalarından kapıyı kapatıyorlar, seni Aura'nın yatağında uyumaya bırakıyorlar.

V

Uyuyorsun, uykun ağır ve tedirgin. Düşlerinde duyuyordun bu belli belirsiz kederi, bu sıkıntıyı, imgeleminin karşısında gerileyip saklanan bu hüznü. Aura'nın odasında, kendi odandaki gibi, sahip olduğunu sandığın bedenden uzak, yalnız uyuyorsun.

Uyandığın zaman odada bir başka varlığı arıyorsun ve biliyorsun ki bu aradığın Aura'nın varlığı değil, dünkü ikili gerçeğin varlığı. Ellerini şakaklarına bastırıyor, yitik duyularını yatıştırmak istiyorsun; bu yenik hüzün seni boğuk bir iletimle ilk hastalık belirtisinin anısına götürüyor, öteki yarı'nı arıyorsun sanki; dün geceki kısır gebeliğinden doğan öteki ben'ini.

Artık düşünmüyorsun; çünkü imgelemden daha güçlü olanı var: seni kalkmaya, odanın yanındaki banyo odasını aramaya,

onu bulmamaya, gözlerini ovuşturarak çıkmaya, dilindeki pasın acısını tadarak ikinci kata tırmanmaya, sakalı uzamış yanaklarına dokunarak kendi odana girmeye, banyo musluğunu açıp ılık suyun altına girmeye, kendini oluruna bırakmaya, artık hiçbir şey düşünmemeye zorlayan alışkı.

Ve kurulanırken hatırlıyorsun yaşlı kadınla genç kızı, sana gülümserlerken, birbirinin kucağında, kol kola, birlikte odadan çıkmadan önce, kol kola. Hep, diyorsun kendi kendine, ne zaman bir arada olsalar ikisi de tıpatıp aynı şeyi yapıyorlar: Sarılıyorlar, gülüyorlar, yiyorlar, konuşuyorlar, birlikte çıkıyorlar, biri öbürünü taklit ediyormuş gibi, birinin istemi öbürünün varlığına bağlıymış gibi. Kafandan atamadığın bu düşünceler yüzünden, tıraş olurken suratını çiziyorsun; kendini toparlamaya çabalıyorsun. Tıraşını bitirince ecza dolabındaki şeyleri gözden geçiriyorsun, suratını bile görmediğin uşağın pansiyon odasından getirmiş olduğu tüpler, şişeler; adlarını mırıldanıyorsun, eline alıp bakıyor, içinde ne var, nasıl kullanılır, bunları okuyorsun, yapan fabrikanın adına kadar, kafayı buna takıp geri kalanını, adı, markası, hiçbir şeyi olmayan şeyleri unutmak için. Aura ne umar senden? Küçük dolabın kapısı-

nı vurup kapatırken, kendi kendine sorduğun işte bu. Ne ister senden?

Bu sorunun yanıtı koridor boyunca yankılanan tekdüze çan sesi; yemek hazır, çıplak gövdeyle kapıya yürüyorsun; açınca Aura karşısında –Aura olmalı–, çünkü sırtında her zamanki yeşil tafta, yüzünde çizgilerini gizleyen yeşilimsi tüle karşın. Kadının bileğini tutuyorsun, incecik, titrek...

"Yemek hazır," diyor sana. Sesi şimdiye kadar duyduğun en usul ses.

"Aura, bu oyun yeter."

"Oyun mu?"

"Söyle bana, Senyora Consuelo'nun seni dışarı bırakmadığını, kendi hayatını yaşamana izin vermediğini; niçin yanımızda oluyor o da, sen ve ben oradayken? Benimle birlikte geleceğini söyle..."

"Seninle mi? Nereye?"

"Dışarıya, dünyaya. Birlikte yaşamak için. Artık teyzene zincirli hissetmeyeceksin kendini. Neden bu aşırı bağlılık? O kadar çok mu seviyorsun onu?"

"Sevmek..."

"Evet, niye harcıyorsun kendini böyle?"

"Sevmek mi? Seven o, beni, o harcıyor kendini, benim için."

"Ama o yaşlı, hemen hemen bir ölü; sen

kendini!.."

"O benden daha canlı. Evet yaşlı o, iğrenç... Felipe, istemiyorum ben öyle bir... onun gibi olmak istemiyorum... bir başkası..."

"Seni diri diri gömmek istiyor. Yeniden doğmalı, hayata dönmelisin Aura..."

"Yeniden doğmak için önce ölmek gerek... hayır. Sen anlamazsın. Unut, Felipe; bana güven."

"Eğer anlatırsan..."

"Bana güven. O bugün dışarı çıkıyor. Bütün gün evde olmayacak..."

"O mu?"

"Evet, öbürü."

"Dışarı mı çıkacak? Ama o hiç çıkmaz ki."

"Bazen çıkar. Kendini zorlar ve çıkar. Bugün de çıkacak. Bütün gün... biz ikimiz birlikte.."

"Gider miyiz?"

"İstiyorsan..."

"Hayır, belki de hemen değil, bir iş anlaşması yaptım... Bu işi bitirir bitirmez..."

"Evet. Bütün gün evde yok. Biz ikimiz birlikte bir şeyler yapabiliriz."

"Ne gibi?"

"Akşama teyzemin odasına gel. Her za-

manki gibi, seni bekleyeceğim."

Sana sırtını çevirip gidecek, çanını çalarak, cüzamlılar gibi, herkese 'savulun, savulun!' diye haber vermek için. Gömleğini, sonra ceketini giyip çan sesinin ardına düşüyorsun, gitgide uzaklaşan sesin ardından yemek odasına doğru; yemek odasına girdiğinde artık o sesi duymaz oluyorsun. Yemek odasından çıkan Senyora Llorente sana doğru geliyor, elinde boğumlu bir baston, kambur, buruş kırış, ufak tefek, sırtında o beyaz giysi, gaz boyaması tül, yırtık pırtık ve sana bakmadan yanından geçiyor, sümkürerek, mırıldanarak:

"Bugün evde yokum Senyor Montero. İşinize güveniyorum. İşi ilerlettiniz. Kocamın anıları yayınlanmalı."

Ve uzaklaşıyor, küçücük, eski bebek ayaklarıyla halıları çiğneyerek, bastonuna dayanarak, tükürerek, hapşırarak, sanki solunum yollarında, hastalıklı ciğerlerinde bir şey varmış da onu söküp atmak istiyormuş gibi öksürerek. Kendini tutup ardından bakmamayı başarıyorsun, odadaki sandığın dibinden çıkma bu sararmış gelinlik asıl senin dikkatini çeken...

Yemek odasında beklemekte olan kara, soğuk kahveyi zar zor içiyorsun. Eski, yük-

sek arkalıklı iskemlenin üzerinde oturuyorsun, bir saat, sigara içerek, bir türlü işitilemeyen sesleri bekleyerek, yaşlı kadının artık gitmiş olacağına ve seni suçüstü yakalayamayacağına inanıncaya kadar. Neden, çünkü avcunun içinde, bir saatten beri sandığın anahtarını tutuyorsun. Şimdi sessiz sedasız, önce salona, sonra koridora geçiyorsun, orada on beş dakika –saat söylüyor bunu– daha bekliyorsun, kulağın Senyora Consuelo'nun kapısında, sonra yavaş yavaş itiyorsun kapıyı, bu dinsel ışıklardan oluşan örümcek ağının gerisinde, boş yatağı seçinceye kadar, tavşanın havuç kemirdiği, içine kırıntılar dağılmış yapılmamış yatağı yokluyorsun, çarşafların arasında kadının minik bedeni gizlenmiş olmasın diye sanki.

Köşede duran sandığa kadar yürüyorsun; farelerden birinin kuyruğuna basıyorsun, bir çığlık atıyor, topuğunun baskısından kurtulup kaçıyor, öbürlerine haber vermek için koşuyor, o ara elin bakır anahtarı paslı, ağır kilide yaklaştırıyor, anahtar delikten içeri girdiği zaman kilit gacırdıyor ve açılıyor, Kapağı kaldırıyor ve paslı menteşelerin sesini duyuyorsun. Anıların üçüncü tomarını –kırmızı kurdeleli– alıyor ve kaldırdığın zaman altında eski fotoğraflar buluyorsun, ke-

narları yenmiş, gevremiş resimler, bunları da alıyorsun, bakmadan, hepsini birden göğsüne bastırıyor ve gizlice kaçıyorsun, sandığı bile kapamadan, farelerin doymaz iştahını düşünmeden, kapının eşiğini geçmek, kapıyı kapamak, koridorda duvara yaslanmak, soluğunu düzene sokana kadar, sonra odana çıkmak için.

Orada yeni kâğıtları, öbürlerinin devamını ve can çekişen bir yüzyılın tarihsel olaylarını okuyacaksın. General Llorente, süslü diliyle Eugenia de Montijo'nun kişiliğini betimliyor, küçük Napoléon'a tüm saygılarını belirtiyor, Fransa-Prusya savaşı üzerine pek savaşçı diller döküyor, bozgun üzerine acılı sayfalar döktürüyor, onurlu kişilerin cumhuriyetçi canavara karşı söylevlerini anıyor, General Boulanger'nin kişiliğinde bir umut ışığı arıyor, Meksika'nın arkasından iç çekiyor, Dreyfus olayında ordunun şerefinin –şeref, hep şeref– bir kez daha ağır bastığını hissediyor...

Sararmış yapraklar parmaklarının arasında dağılıyor; daha şimdiden onlara karşı saygını yitirdin, şimdi tek istediğin şey yeşil gözlü kadının yeniden ortaya çıkması: 'Bazen niçin ağladığını biliyorum, Consuelo. Sana çocuk veremedim, hayatla dolup taşan sa-

na...' Arkasında: 'Consuelo, boşuna zorluyorsun kendini, benim sevgim yetmiyor mu sana? Beni sevdiğini biliyorum; hissediyorum. Senden ciddi olmanı istemiyorum, bu seni kınamak olur. Senden istediğim yalnızca, bana bazı yeterli şeyler getirdiğini söylediğin bu büyük sevide sağlıksız hayallere başvurmadan her ikimize de yetecek bir şeylerin bulunduğunu görmendir...' Bir başka sayfada: 'Bu ilaçların bir işe yaramayacağını söyledim Consuelo'ya. Bahçede kendi bitkilerini yetiştirmekten vazgeçmiyor. Yanılmadığını söylüyor. Otlar onun fiziksel yapısını verimli kılmayacak, ama ruhunu, evet.' Daha sonra: 'Onu yastıklara sarılmış sayıklarken buldum. Evet, evet, evet başardım, diye bağırıyordu, onu yarattım; onu çağırabilir, ona hayat verebilirim. Kendi hayatımla. Hekim çağırmak zorunda kaldım. Onu yatıştıramayacağını, çünkü bir uyarıcının değil bir uyuşturucunun etkisi altında olduğunu söyledi.' Ve nihayet: 'Bu sabah şafak vakti koridorda yürürken gördüm, durdurmak istedim. Bana bakmadan yürüdü, ama sözleri banaydı. Bırak beni, diyordu, ben gençliğime doğru gidiyorum, gençliğim bana doğru geliyor. Geldi işte, bahçeye girdi, geldi bile... Consuelo, zavallı Consuelo... Consuelo, şeytan da şeytan ol-

madan önce bir melekti...'

Bitti. General Llorente'nin anıları burada bitiyor: '*Consuelo le démon aussi était un ange, avant...*'[14]

Ve son sayfadan sonra resimler. Asker giyimli bir yaşlı: yıpranmış bir fotoğraf, köşesinde. Fotoğrafçı *Moulin, 35 Boulevard Haussmann* ve bir tarih: 1894. Ve Aura'nın fotoğrafı, yeşil gözleri, lüle lüle toplanmış siyah saçlarıyla Aura, Dor sütununa dayanmış, arkasında fon olarak yağlı boya bir resim, Lorelei sur le Rhin, boynuna kadar ilikli bir giysi, bir elinde mendil, etekleri kabarık; Aura ve tarih 1876, beyaz mürekkeple yazılmış ve arkasında, kıvrık kartonun üzerinde örümcek gibi bir yazı: *Fait pour notre dixième anniversaire de mariage,*[15] ve imza, aynı yazıyla: *Consuelo Llorente.* Üçüncü fotoğrafta, Aura yaşlı adamın yanında, yaşlı bu kez köylü kıyafetinde, ikisi bir bahçede, bir sırada oturuyorlar. Fotoğraf biraz silinmiş; Aura ilk fotoğraftaki kadar genç görünmüyor, ama yine de o öbürü... öbürü sen.

Fotoğrafları gözlerine yapıştırıyorsun, çatı penceresine doğru kaldırıyor, öbür elinle General Llorente'nin ak sakalını örtüyorsun,

---

[14] Concuelo, şeytan da şeytan olmadan önce bir melekti...

[15] Onuncu evlilik yıldönümümüzde çekildi.

onu kara saçlarla gözünün önüne getiriyorsun, silik, belli belirsiz, unutulmuş, evet, ama sensin, bu, sen, sen.

Görmenin, dokunmanın ve küflü ıslak bitki kokusunun yerini tutan bu uzak vals ritmiyle başlayan baş dönmesi, bitkin düşüyorsun yatağa, yanaklarını elliyorsun, gözlerini, burnunu, bir görünmez el uzanmış, yirmi yedi yıldır taşıdığın kendi suratını çekip almış gibi bir korku; bu kauçuk ve mukavva çizgiler, bir çeyrek yüzyıl süresince örtmüşler senin gerçek yüzünü, daha önceki unutulmuş yüzünü. Onu yastıklara kapatıyorsun, rüzgâr alıp götürmesin diye, senin olan, kendin için saklamak istediğin çizgileri. Yüzün yastıklara gömülü, gözlerin açık bekliyorsun gelecek olanı, gelmesine engel olamayacağın şeyi. Artık saatine de bakmıyorsun, geçici insan ömrüne bağışlanmış olan zamanı yanlış olarak ölçen bu yararsız şeye, gerçek zamanı, hiçbir saatin ölçemeyeceği atak, ölümcül bir hızla koşan zamanı saptırmak için icat edilmiş olan, uzun saatleri esneyerek gösteren bu akreple yelkovana. Bir ömür, bir yüzyıl, bir elli yıl: Bu aldatıcı ölçüleri anlayamazsın artık, bu cisimsiz tozu ellerine almak olanağı yok artık.

Yüzünü yastıktan kaldırdığın zaman

çevrende daha yoğun bir karanlık buluyorsun. Gece inmiş.

Gece inmiş, yüksek camların arkasında bulutlar koşuşuyor; yitip gitmemek, soluk, gülümser yüzünü göstermek için direnen ayı örtüyorlar. Ay bir an görünüyor; sonra kara bulutlar gene örtüyor onu. Hiç umudun yok artık. Artık saatine bakmıyorsun. Seni bu dar odadan uzaklaştıran basamakları çarçabuk iniyorsun, dağınık, eski kâğıtlar, soluk fotoğraflar geride, o odada kalıyorlar; koridora iniyor, sessiz geçen onca saatten sonra kendi değişmiş tarazlanmış sesini duyuyorsun:

"Aura..."

Bir daha:

"Aura..."

Odaya giriyorsun: Adak mumları sönmüş. Aklına geliyor yaşlı kadının bütün gün evde bulunmadığı ve tazelenmeyen kandillerin sönüp gitmiş olacağı. Karanlıkta yürüyorsun, yatağa doğru. Bir daha sesleniyorsun.

"Aura..."

Ve duyuyorsun, ipek örtünün hışırtısını, kendi soluğunun yanındaki öbür soluğu; elini uzatıyorsun Aura'nın yeşil giysisini tutmak için; Aura'nın sesini duyuyorsun:

"Hayır... Çek elini... Yanıma uzan..."

Yatağın kenarını buluyorsun, bacaklarını kaldırıp dümdüz yatıyorsun, kımıldamadan. Titremeden duramayacaksın:

"Her an gelebilir..."

"Artık gelmeyecek."

"Hiç mi?"

"Ben tükendim. O çoktan tükendi. Hiçbir zaman üç günden fazla yanımda tutamadım onu."

"Aura..."

Elini Aura'nın göğüslerine uzatmak istiyorsun. O sana arkasını dönüyor; bunu sesinin uzaklaşmasından anlıyorsun.

"Hayır... Dokunma bana."

"Aura... Seni seviyorum."

"Evet, seviyorsun. Her zaman seveceksin beni, dün öyle söylüyordun..."

"Seni her zaman seveceğim. Senin öpüşlerin olmadan, bedenin olmadan yaşayamam..."

"Yüzümü öp, yalnız yüzümü."

Başının yanındaki başa uzatıyorsun, dudaklarını, uzun saçlarını okşuyorsun bir kez daha, Aura'nın; incecik kadını acı iniltisine kulak asmadan, hoyratça tutuyorsun omuzlarından; üzerinden tafta giysiyi sıyırıp atıyorsun, sıkıca saran kollarının arasında duyuyorsun onu, çıplak, küçük, yitik ve güçsüz,

iniltili direncine, zavallı gözyaşlarına aldırmadan, düşünmeden, bakmadan öpüyorsun, yüzünün derisini; pörsümüş göğüslerine dokunuyorsun, ince bir ışık süzüldüğü zaman içeriye ve yüzünü çevirip nereden giriyor bu ay ışığı, diye duvarda bir çatlak, farelerin kemirip açtıkları bir delik görüyorsun, duvarda bir göz, Aura'nın ak saçları üzerine, soğan kabuğundan yapılmış gibi bozulmuş, pişmiş erik gibi pörsük kurutulmuş ve buruşuk yüzüne bir gümüş ışık süzen yarığa: Öptüğün boş dudaklardan koparıyorsun dudaklarını önünde esneyen dişsiz dişetlerinden; ay ışığında görüyorsun çıplak bedenini yaşlı kadının, Senyora Consuelo'nun buruşuklarla çizik çizik, küçük ve bayat; ürperiyor hafiften, ona dokunuyorsun, onu seviyorsun, çünkü sen de geri geldin.

Gözlerin açık, başını gümüş saçları arasına gömüyorsun Consuelo'nun bulutlar ayı örttüğünde, ikinizi yeniden sakladığında, gençliğin, yeniden bedenleşen gençliğin anısı karanlığa egemen olduğunda gene sarılıyorsun ona.

"Geri dönecek, Felipe, birlikte getireceğiz onu. Hele gücümü toplayayım, onu geri getireceğim."

CARLOS FUENTES

AURA

Aura, çağdaş Latin Amerika edebiyatının başyapıtlarından *Artemio Cruz'un Ölümü* ve *Terra Nostra*'nın yazarı Carlos Fuentes'in en güzel anlatılarından biri. Genç tarihçi Felipe Montero'nun, yeşil gözlü Aura'ya sevdalanışını anlatıyor Fuentes. Ama *Aura*, bildik aşk ve tutku öykülerinden değil; gerçeklik ile fanteziyi harmanlayan gizemli, tedirgin edici bir gerilim hikâyesi. Fuentes'in bu benzersiz yapıtında, Aura'nın büyüleyici gözleri kadar, büyülü gerçekçiliğin doğaüstü dünyası da baştan çıkarıyor okuru.

3.000.000 TL
3,00 YTL
KDV İÇİNDEDİR

www.canyayinlari.com